

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/144797,Mjr-Jozefa-Batorego-na-Muralu-Werynia.html>
2022-10-07, 18:50

Mjr. Józefa Batorego na Muralu - Werynia

Dzięki staraniom OBUWiM IPN w Rzeszowie na budynku Szkoły Podstawowej w Weryni powstał mural patrona szkoły – mjr. Józefa Batorego, urodzonego w Weryni, żołnierza AK, szefa łączności zewnętrznej IV Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość zamordowanego przez komunistów 1 marca 1951 r. W tym roku mija 70 rocznica mordu popełnionego na działaczach WiN. Mural wykonał Arkadiusz Andrejkow.

Józef Batory ps. „Argus”, „Wojtek”, „Orkan”, „August” ur. 20 lutego 1914 r. w Weryni, zm. 1 marca 1951 w Warszawie – kapitan Wojska Polskiego (w 2013 r. awansowany pośmiertnie do stopnia majora), żołnierz ZWZ-AK, szef łączności zewnętrznej IV Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Aresztowany przez funkcjonariuszy MBP, ofiara zbrodni komunistycznej.

Pochodził z rodziny rolniczej, był synem Jana, aktywnego w Stronnictwie Ludowym, oraz Petroneli z Wilków. Maturę zdał w Prywatnym Koedukacyjnym Gimnazjum w Kolbuszowej, w 1937 r. rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W stopniu podporucznika ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty w 22 Dywizji Piechoty Górskiej. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w szeregach 2 psp. W czasie okupacji niemieckiej w konspiracji ZWZ - AK. Oficer łączności, a w latach 1942 - 1944 adiutant Komendy Obwodu AK Kolbuszowa. Jesienią 1944 r. przeniesiony do Obwodu AK Rzeszów, gdzie był adiutantem komendanta Obwodu, płk. Mieczysława Kawalca (ps. „Żbik”). Awansowany został do stopnia kapitana. W 1945 r. działał w organizacji „NIE” a następnie w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj. Nie ujawnił się. Jesienią 1945 r. podjął dalszą działalność konspiracyjną w WiN jako szef łączności Krakowskiego Okręgu WiN, a następnie od października 1945 r. do sierpnia 1946 r. szef łączności zewnętrznej Obszaru Południowego WiN, szef kancelarii i archiwum tego Obszaru. Od sierpnia 1946 r. do grudnia 1947 r. kierował łącznością zewnętrzną IV Zarządu Głównego WiN. Posługiwał się dowodem tożsamości i legitymacją członkowską PPS na nazwisko „Józef Borzęcki” i „Jan Dul”. Od jesieni 1945 r. do końca 1947 r. był stałym łącznikiem WiN-u z prymasem Hlondem. Aresztowany przez funkcjonariuszy MBP 2 grudnia 1947 r. w Warszawie na ul. Książęcej. Po trzyletnim brutalnym śledztwie prowadzonym pod bezpośrednim nadzorem NKWD, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z 14 października 1950 r. skazany na dwukrotną karę śmierci. 17 września 1994 r. w 55. rocznicę agresji ZSRR na Polskę odbył się jego symboliczny pogrzeb na cmentarzu w Kolbuszowej. 1 marca 2021 r.

awansował pośmiertnie do stopnia majora.

Mjr. Józef Batory jest upamiętniony w Rzeszowie, jego popiersie znajduje się na Pomniku Żołnierzy Wyklętych, który został odsłonięty z inicjatywy Instytutu Pamięci Narodowej 17 listopada 2013 r.

Pomysłodawcą i fundatorem muralu jest Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, który dzięki staraniom i dobrej współpracy z Szkołą Podstawową im. mjr. Józefa Batorego zrealizował to przedsięwzięcie.

Wykonawcą muralu jest Arkadiusz Andrejkow, artysta z Sanoka. Ma on w swoim dorobku wiele takich prac właśnie w formie murali lub drwenali, jest laureatem plebiscytu „Nieprzeciętni” i ma na swoim koncie kilkanaście wystaw indywidualnych, a także ponad dwadzieścia zbiorowych.